

(ד' ט"ו) עַד דְּמַטֵּי הָהוּא קָלָא בְּכַל אֵינּוֹן רְקִיעֵין עַד דְּמַטֵּי בְּאֵינּוֹן דְּשִׁלְטִין בְּהַאי עֲלָמָא, וְנִפְיֵין קָלָא וְאַכְרִיז בְּכַל עֲלָמָא, עַד דְּמַטֵּי לְעוֹפֵי וְלִינּוֹקֵי, וְלֵאֲינּוֹן טַפְשִׁין דְּבִנֵי נָשָׂא דְלָא יָדְעִין.

וַיִּקָּם מְלָךְ חֲדָשׁ. רַבִּי חֵיָיא אָמַר, מְלָךְ חֲדָשׁ, חֲדָשׁ מִמֶּשׁ הוּוּה. רַבִּי יוֹסִי אָמַר דִּיהוּה מְחֲדָשׁ גְּזִירִין, דְּלָא חֲדָשׁ מְלָכָא אַחְרָא מִקְדָּמַת דְּנָא. אֲשֶׁר לֹא יָדַע אֶת יוֹסֵף. כָּל הָהוּא טִיבוּ, דְּעַבְד יוֹסֵף בְּאַרְעָא דְּמִצְרַיִם, וְדִכְתִּיב, (בראשית מ"ז) וַיָּבֵא יוֹסֵף אֶת הַכֶּסֶף בֵּיתָה פְּרַעֲה. וְקִיָּים לוֹן בְּשָׁנֵי פַּפְנָא, כָּל הָאֵי לֹא דְכִיר, וְעַבִּיד גְּרַמְיָה דְּלָא יָדַע בֵּיה.

רַבִּי יוֹסִי וְרַבִּי יְהוּדָה, הוּוּ יְתָבִי וְלָעָאן בְּאוֹרֵייתָא קָמִיָּה דְּרַבִּי שְׁמַעוֹן, אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, הָאֵי דְכְתִיב וַיִּקָּם מְלָךְ חֲדָשׁ עַל מִצְרַיִם, וְתַנִּינָן, דְּאִיְהוּ קָם מִגְּרַמְיָה, מַה דִּיהוּה שְׁפַל, קָם, וְלָא אֶתְחַזִּי לְמִלְכָּא, וּבְעוֹתֵרָא קָם. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, כָּל הָאֵי הָאֵי הוּוּ, כְּגוֹנָא דְּאַחְשָׁרוּשׁ דְּלָא אֶתְחַזִּי לְמִלְכָּא, וְקָם מִגְּרַמְיָה, וְקָם בְּעוֹתֵרָא, וּבְעָא לְאוּבְדָא לְיִשְׂרָאֵל מִעֲלָמָא, אוֹף הָכָא, הָאֵי לֹא אֶתְחַזִּי לְמִלְכָּא, וְקָם מִגְּרַמְיָה, וּבְעָא לְאוּבְדָא לְיִשְׂרָאֵל מִעֲלָמָא, דְכְתִיב וַיֹּאמֶר אֶל עַמּוֹ וְגו', הָבָה נִתְחַכְמָה לוֹ וְגו', וְכַד הוּוּ קָם מִלְכָּא לְעִילָא, קָם מִלְכָּא לְתַתָּא.

רַבִּי אֶלְעָזָר וְרַבִּי אַבָּא וְרַבִּי יוֹסִי, הוּוּ אֶזְלִי מִטְּבַרְיָא לְעַפְוֵרִי, עַד דִּיהוּוּ אֶזְלִי, פִּגְעַת בְּהוּ חַד יוֹדָאֵי, פְּתַח וְאָמַר, (ישעיה י"ט) מִשָּׂא מִצְרַיִם הִנֵּה ה' רוֹכֵב עַל עָב קַל וּבָא מִצְרַיִם וְנָעוּ אֱלִילֵי מִצְרַיִם מִפְּנֵיו. תָּא חֲזִי, כָּל מְלָכִין דְּעֲלָמָא, וְכָל עַמִּין דְּעֲלָמָא, לֹא חֲשִׁיבִי כְּלוּם קָמִי קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּוּ, דְכְתִיב, (דניאל ד') וְכָל דִּיִּרֵי אַרְעָא פְּלָא חֲשִׁיבִין וּבְמִצְפְּיָה עַבִּיד בְּחִיל שְׁמִיָּא. וְהָכָא בְּמִצְרַיִם, אָף עַל גַּב דְּכָל אֵינּוֹן גְּבוּרָאן, וְדַרְעָא מְרַמְמָא גְּלִי קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּוּ בְּמִצְרַיִם, מַה כְּתִיב הִנֵּה ה' רוֹכֵב עַל עָב קַל וּבָא מִצְרַיִם. מָאֵי שְׁנָא, בְּכָל עַמִּין דְּעֲלָמָא, דְּלָא הוּוּ חֲכִי, דִּיהוּ קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּוּ גִזְרַגְרָה וְאַתְעַבִּיד, וְהָכָא אִיהוּ אַתָּא, דְכְתִיב וּבָא מִצְרַיִם. וְכְתִיב, (שמות י"ב) וְעַבְרֵתִי בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם וְגו' אֲנִי ה'.

אַלָּא, בְּגִין דְּמִלְכָּא הוּוּ אַתִּי, לֹא־פִקָּא לְמִטְרוֹנִיתָא דִּיהוּוֹת תַּמָּן. וּבְגִין יִקְרָא דְּמִטְרוֹנִיתָא הוּוּ אַתִּי. וְעַל דָּא הוּוּ קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּוּ בְּעִי בִיקְרָהּ, וְאַתִּי לְגַבְהָ לְאַקְמָא לָהּ, וְלְמִיָּהֵב לָהּ יָדָא, וְלְזַקְפָּא לָהּ, כְּמַה דְּזַמִּין קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּוּ לְמַעַבְד בְּסוּף גְּלוּתָא דְּאָדוּם.

אָמַר רַבִּי יִיסָא, אֵי חֲכִי, דְּבְגִין דְּמִטְרוֹנִיתָא הוּוּ, הָא בְּגְלוּתָא דְּכַבְּל, מִטְרוֹנִיתָא תַּמָּן הוּוֹת, אֲמָאֵי לֹא הוּוּ כְּה. אָמַר לִיה, הָא תַנִּינָן, דְּחַטָּאָה גְּרַם, דְּנִטְלוּ נָשִׁים נְכָרִיּוֹת, וְאַעִילוּ בְּרִית קְיָמָא קַדִּישָׁא בְּרִשׁוּתָא אַחְרָא. וּבְגִין כְּה אֶתְאַבִּידוּ מִנְהוּוֹן נַסִּין, וְאַתְוּוֹן, דְּאַתְחַזִּי לְמַעַבְד לָהּ, מַה דְּלָא הוּוּ חֲכִי בְּגְלוּתָא דְּמִצְרַיִם, דְּכַלְהוּ הוּוּ שְׁבִטֵי יְה, בְּנֵי יִשְׂרָאֵל עָאלוּ, בְּנֵי יִשְׂרָאֵל נִפְקוּ.

בְּגְלוּתָא דְּאָדוּם, בְּעִי קַדְשָׁא בְּרִיךְ הוּוּ לְאַתִּיקְרָא בְּעֲלָמָא, וְלְמִיָּתִי אִיהוּ לְאַקְמָא לְמִטְרוֹנִיתָא, וְלְנַעֲרָא לָהּ מַעַפְרָא. וְוִי לְמָאן דִּיעַרַע תַּמָּן קָמִיָּה, בְּשַׁעֲתָא דִּיִּקְמָא (ישעיה נ"ב) הַתְנַעֲרִי מַעַפְרֵי קוּמִי שְׁבִי יְרוּשָׁלַיִם הַתְּפַתְחִי מוֹסְרֵי צְוֹאֲרָה. מָאן הוּוּ מִלְכָּא וְעַמָּא דִּיִּיקוּם קָמִיָּה.

וְנָעוּ אֱלִילֵי מִצְרַיִם מִפְּנֵיו, (ישעיה י"ט) אֱלִילֵי מִצְרַיִם, לֹא עַל אֲבָנִין וְאֶעִין אֶתְמַר, אֲלֵא עַל כָּל אֵינֹן
דְּרַגְוֵן מִמֶּנּוּ עֲלֵאִין, וְעַל אֵינֹן פּוֹלְחֵנִין תַּתְּאִין דְּלֵהוֹן. וּבְכָל אֶתְר דְּגָלוּ יִשְׂרָאֵל, קִדְשָׁא בְּרִידָה הוּא
בְּעֵי עֲלִייהוּ, וְאֶתְקַבֵּיל מֵאֵינֹן עֲמִין.

תָּא חֲזִי, מַה כְּתִיב, (ישעיה נ"ב) כֹּה אָמַר ה' מִצְרַיִם יָרַד עֲמִי בְּרֵאשׁוֹנָה לְגֹר שֵׁם וְאֲשׁוּר בְּאָפֶס
עֲשָׂקוּ תוֹרַעְמָא דְאֶתְרַעַם קִדְשָׁא בְּרִידָה הוּא עַל אֲשׁוּר, וְאָמַר, חֲמוּ מַה עֲבַד לִי אֲשׁוּר, דִּהָא מִצְרַיִם
דְּאֵנָא עֲבָדִית בְּהוּ כָּל אֵינֹן דִּינִין, וְעֲמִי (אֵינֹן) נְחֵתוּ תַמָּן, לְדִיִּירָא בִּינִיהוֹן, וְקַבְּלוּם מִצְרַאי בִּינִייהוּ,
וְיַהֲבוּן לֹון שְׁפַר אֶרְעָא אֶרְצָא גּוֹשָׁן, וְאֶף עַל גַּב דְּאֶעִיקוּ לֹון בְּגָלוּתָא, לֹא אֶעֱדוּ אֶרְעָא מִגְּהוֹן,
דְּכְתִיב, (שמות ט') רַק בְּאֶרְצָא גּוֹשָׁן אֲשֶׁר שָׁם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְגו'. וּמֵיטַב אֶרְעָא דְּמִצְרַיִם הָוָה, דְּכְתִיב,
(בראשית מ"ו) בְּמֵיטַב הָאֶרֶץ בְּאֶרֶץ רַעְמִסִּם. וְתוּ, דִּלְא אֶעֱדוּ מִדְּלֵהוֹן כְּלוּם, דְּכְתִיב, (שמות ט') וּמִמְקַנְהָ
בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְגו'. וְעַם כָּל דָּא אֶתְדַּנּוּ בְּכַמְהָ דִּינִין.

אֲבַל אֲשׁוּר בְּאָפֶס עֲשָׂקוּ, אֲטִיל (דף ז' ע"ב) לֹון בְּאֶרְעָא דְּסִיפֵי עֲלֵמָא, וְנָטַל לֹון אֶרְעָא דְּלֵהוֹן.
וּמַה מִצְרַאי, דְּעֲבָדִי כָּל הַנִּי טְבָאן לְיִשְׂרָאֵל, אֶתְדַּנּוּ בְּכָל אֵינֹן דִּינִין. אֲשׁוּר וְאָדוּם וְשָׂאֵר עֲמִין,
דְּמֵעִיקִין לֹון, וְנָטַלִין לֹון, וְנָטַלִין לֹון מִמִּזְנֵיהוֹן, עַל אַחַת כַּמְהָ וּכְמַה דְּקוֹדְשָׁא בְּרִידָה הוּא בְּעֵי
לְפָרָא שְׁמִייהָ עֲלִייהוּ, דְּכְתִיב, (יחזקאל ל"ח) וְהִתְגַּדְּלִיתִי וְהִתְקַדְּשִׁיתִי וְנִוְדַעְתִּי. הָתָם בְּמִצְרַיִם בְּמִלְכָּא
חַד, וְהָכָא בְּכָל מַלְכֵין דְּעֲלֵמָא.

רַבִּי שְׁמַעוֹן זְקַף יְהוּי וּבְכַה, וְאָמַר, ווִי מָאן דִּיזְדַּמֵּן בְּהַהוּא זְמַנָּא, וְזַפְאָה חוֹלְקִיָּה מָאן דִּיזְדַּמֵּן
וְיִשְׁתַּבַּח בְּהַהוּא זְמַנָּא, ווִי מָאן דִּיזְדַּמֵּן בְּהַהוּא זְמַנָּא, בְּגִין דְּכַד יִיתִי קִדְשָׁא בְּרִידָה הוּא לְפָקֵדָא
לְאִיִּלְתָּא, יִסְתַּפַּל מָאן אֵינֹן דְּקִיִּמִין בְּתַדָּה, בְּכָל אֵינֹן דְּמִשְׁתַּפְּחִי עִמָּה, בְּכָל עוֹבְדֵי דְּכָל חַד
וְחַד, וְלֹא יִשְׁתַּבַּח זְכָאִי. דְּכְתִיב, (ישעיה ס"ג) וְאֲבִיט וְאִין עוֹזֵר. וּכְמַה עֲקַתִּין עַל עֲקַתִּין לְיִשְׂרָאֵל.

זַפְאָה מָאן דִּיזְדַּמֵּן וְיִשְׁתַּבַּח בְּהַהוּא זְמַנָּא, בְּגִין דְּהַהוּא דִּיִּתְקַנֵּים בְּהַהוּא זְמַנָּא בְּמַהִימְנוּתָא,
יִזְבַּח לְהַהוּא נְהִירוּ דְּחֻדָּה דְּמִלְכָּא. וְעַל הַהוּא זְמַנָּא כְּתִיב, (זכריה י"ג) וְצַרְפְּתִים כְּצַרוּף אֶת הַכֶּסֶף
וּבְחֻנְתִּים כְּבַחוֹן אֶת הַזָּהָב וְגו'.

לְבַתֵּר דְּאֵינֹן עֲקַתִּין מִתְעָרִי עַל יִשְׂרָאֵל, וְכָל עֲמִין וּמַלְכֵיהוֹן יִתְנִיעֶטוּן כְּחֵדָא עֲלִייהוּ, וּמִתְעָרִי
כְּמַה גְּזִירִין בִּישִׁין, כְּלָהוּ סְלָקִי בְּעֵיטָא חֵדָא עֲלִייהוּ, וְיִיתוּן עֲקַתָּא עַל עֲקַתָּא, בְּתַרִּייתָא מִשְׁפַּחוֹן
קַמִּייתָא. כְּדִין יִתְחַזִּי חַד עַמּוּדָא דְּאֲשָׁא, קָאִים מֵעֲלָא לְתַתָּא, אַרְבַּעִין יוֹמִין, וְכָל עֲמִין דְּעֲלֵמָא
חֲמָאן לִיהָ.

בְּהַהוּא זְמַנָּא, יִתְעַר מִלְכָּא מְשִׁיחָא, לְנַפְקָא מִגּוּ גְּנַתָּא דְּעֵדוּן, מַהִהוּא אֶתְר דְּאֶתְקַרִי קַ"ן צְפוּ"ר,
וְיִתְעַר בְּאֶרְעָא דְּגָלִיל, וְהַהוּא יוֹמָא דִּיפּוּק לְתַמָּן, יִתְרַגְּזוּ כָּל עֲלֵמָא, וְכָל בְּנֵי עֲלֵמָא מִתְחַבְּאִין גּו
מְעָרְתִי וּטְנָרִי, דִּלְא יַחְשְׁבוּן לְאֲשְׁתַּנּוּבָא. וְעַל הַהוּא זְמַנָּא כְּתִיב, (ישעיה ב') וּבָאוּ בְּמַעְרֹת צוּרִים
וּבְמַחְלוֹת עֵפֶר מִפְּנֵי כַּחַד ה' וּמִהַדְרָא גְּאוּנֹו בְּקוּמוֹ לְעַרוּץ הָאֶרֶץ.

מִפְּנֵי פֶחַד ה', דָּא הֵהוּא רְגִיזוּ דְכָל עֲלָמָא. וּמִתְדַר גְּאוֹנוֹ דָּא מְשִׁיחַ. בְּקוֹמוֹ לְעַרְיָן הָאָרְיָן, כִּד יְקוּם וַיִּתְגַּלֵּי בְּאַרְעָא דְגַלְיָל, בְּגִין דְּאִיהוּ הוּא אֲתֵר קַדְמָאָה דְּאַתְחַרְבָּא בְּאַרְעָא קַדִּישָׁא, וּבְגִין כְּדָה, וַיִּתְגַּלֵּי תַמָּן קַדְמָאָה לְכָל אֲתֵר, וּמִתַּמָּן יִתְעַר קַרְבִּין לְכָל עֲלָמָא.

לְבַתָּר אַרְבַּעִין יוֹמִין, דְּעִמּוּדָא יְקוּם מֵאַרְעָא לְשַׁמְיָא, לְעִינֵיהוֹן דְּכָל עֲלָמָא, וּמְשִׁיחַ וַיִּתְגַּלֵּי, יְקוּם מִסְטֵר מְזַרְחָה, חַד כּוֹכְבָא מְלַחְטָא בְּכָל גְּוּוּנִין, וְשַׁבְעָה כּוֹכְבִין אַחְרָנִין דְּסַחְרִין לְהֵהוּא כּוֹכְבָא, וַיִּגִּיחוֹן בֵּיהּ קַרְבָּא בְּכָל סְטֵרִין, תְּלַת זְמַנִּין בְּיוֹמָא, עַד שַׁבְעִין יוֹמִין, וְכָל בְּנֵי עֲלָמָא חָמְאוּ.

וְהֵהוּא כּוֹכְבָא, גִּיחַת בְּהוּ קַרְבָּא, בְּטִיסִין דְּנוֹרָא, מְלַחְטִין מְנַצְצִין לְכָל עֵבֶר, וּבְטִישׁ בְּהוּ, עַד דְּבִלַע לֹון, בְּכָל רַמְשָׁא וְרַמְשָׁא, וּבְיוֹמָא אִפִּיק לֹון. וַיִּגִּיחוֹן קַרְבָּא לְעִינֵיהוֹן דְּכָל עֲלָמָא, וְכֵן בְּכָל יוֹמָא, עַד שַׁבְעִין יוֹמִין. לְבַתָּר שַׁבְעִין יוֹמִין, וַיִּתְגַּנְזוּ הֵהוּא כּוֹכְבָא, וַיִּתְגַּנְזוּ מְשִׁיחַ, עַד תְּרִיסַר יְרַחִין, וַיִּתְהַדְרַר הֵהוּא עִמּוּדָא דְּאִשָּׁא כְּמַלְקָדְמִין, וּבֵיהּ וַיִּתְגַּנְזוּ מְשִׁיחַ, וְהֵהוּא עִמּוּדָא לָא יִתְחַזֵּי.

לְבַתָּר תְּרִיסַר יְרַחִין, יִסְלַקוֹן לִיהּ לְמְשִׁיחַ, בְּהֵהוּא עִמּוּדָא, לְגוֹ רְקִיעָא, וְתַמָּן יִקְבַּל תּוֹקְפָא וְעִטְרָא דְּמַלְכוּתָא. וְכַד נְחִית, יִתְחַזֵּי הֵהוּא עִמּוּדָא דְּאִשָּׁא כְּמַלְקָדְמִין, לְעִינֵיהוֹן דְּכָל עֲלָמָא, וַיִּתְגַּלֵּי לְבַתָּר מְשִׁיחַ, וַיִּתְכַנְשׁוֹן לְגַבִּיהּ עִמִּין סְגִיאִין, וַיִּתְעַר קַרְבִּין בְּכָל עֲלָמָא. וּבְהֵהוּא זְמַנָּא יִתְעַר קַדִּישָׁא בְּרִידָה הוּא גְבוּרְתִיהּ לְכָל עִמִּין דְּעֲלָמָא, וּמְלַפָּא מְשִׁיחָא יִתְיַדַע בְּכָל עֲלָמָא, וְכָל מַלְכִין דְּעֲלָמָא יִתְעַרוֹן לְאַתְחַרְבָּא לְאַגְחָא קַרְבָּא בֵּיהּ.

וּכְפָה (עִמִּין) מְפָרִיעִי יְהוּדָאִין יִתְהַפְּכוּ לְאַתְדָּרָא לְגַבִּיָהוּ, וַיִּיתוֹן עִמְהוֹן, לְאַגְחָא קַרְבָּא עַל מַלְכָּא מְשִׁיחָא. כְּדִין יִתְחַשְׁדּוּ כָּל עֲלָמָא חַמֵּשׁ עֶשְׂרֵה יוֹמִין, וְסְגִיאִין מַעֲמָא דְּיִשְׂרָאֵל יְהוֹן מִתִּין בְּהֵהוּא חֲשׂוּכָא. וְעַל דָּא כְּתִיב, (ישעיה ס') כִּי הִנֵּה הַחֲשֵׁךְ יִכְסֶה אֶרֶץ וְעַרְפֶּל לְאוֹמִים.

פְּתַח וְאָמַר (דְּבָרִים כ"ב) כִּי